

Environmentální výchova: senzitivita a ekologické zákonitosti.

Úkol: Jste malá grantová agentura. Vaším úkolem je vybrat a) jeden program EV, který navrhnete finančně podpořit a b) dva další programy do zálohy. Ve výběru zvažte a) relevanci tématu programu v kontextu cílů EV, b) realističnost očekávání, že program dosáhne avizovaných cílů. Své rozhodnutí dobře odůvodněte.

Všechny programy jsou určeny pro 1. stupeň ZŠ.

- 1. Včelí království.** 90 minut, v učebně. Prostřednictvím metod dramatické výchovy, aktivit podporujících spolupráci i samostatné myšlení se seznámíme s životem včel v úlu i s významem a jejich funkcí v přírodě. Jako včelky létající po louce si zopakujeme známé druhy květin, čichem rozpoznáme různé druhy pachů a vůní. Při závěrečné simulaci práce včelích dělnic si vyzkoušíme, jak probíhá sběr pylu, nektaru a ukládání tohoto materiálu do buněk plástů. Současně si uvědomíme, že při této práci vykonávají včely nezastupitelnou úlohu v přírodě – opylují rostliny a že bez této činnosti by většina rostlin nemohla vyvinout plody. V programu: poznej mě po vůni – smyslová aktivita; létavky a mladušky, simulační hra; od vajíčka k dospělci – práce ve skupině. Ruční výroba – svíčky z včelího vosku.
- 2. Život v půdě.** 90 minut, v terénu. V programu se seznámíme s půdou jako jednou ze základních podmínek života. Odpovíme si na otázky: Jak vzniká půda? Co je koloběh živin? V druhé části programu si posvítíme na živočichy skryté naším očím. Ve výzkumných týmech se pokusíme prozkoumat a určit jednotlivé druhy a do záznamových archů o nich zachytit základní informace. V programu: Eroze – pohybová aktivita; Koloběh živin - diskusní aktivita; Kolik máš nohou? – třídění půdních živočichů podle základních znaků; Mnohonožka – pohybová aktivita zaměřená na spolupráci; Praktické zkoumání půdních živočichů pomocí lup a určovacích klíčů.
- 3. Od zrnka k mouce.** 60 minut, areál ekocentra. V tomto programu se děti seznámí s tradičním pěstováním a zpracováním obilí a dalších dnes již méně známých obilnin. Vyzkouší si mlácení obilí cepy a další zpracování. Na našem ukázkovém políčku budou moci poznávat rozdíly v jednotlivých druzích obilovin.
- 4. Pobytová znamení živočichů v naší přírodě.** 45 min, učebna s možnou krátkou vycházkou. Žáci se dozvídají, jak se mají v přírodě chovat, čeho a jak si všímat, aby poznali přítomnost jednotlivých živočichů v daném okolí. Při programu se učí rozpoznávat mnohé donesené vzorky přírodnin a obrázků (ohlodané větve, šišky, pecky, rozbité ulity od ptáků...třísky od práce šplhavců, požerky hmyzu, pavoučí sítě, hmyzí hálky a svlečky, peří ptáků, trus drobných savců, vývržky dravců, ptačí a savčí hnízda, stopy a otisky v přírodě, ptačí a savčí lebky, srnčí a jelení schozy, ptačí vejde atd.). Cíl: Žák se seznámí a vyzkouší si poznávat jednotlivé pobytové znamení živočichů i prostřednictvím her. V případě hezkého počasí je v rámci programu možná i krátká vycházka s hledáním pobytových znamení přímo v přírodě.
- 5. Les – přírodní restaurace.** 90 minut, učebna. V programu se dozvíme, co je přirozený a umělý ekosystém. Na příkladu lesa si také vysvětlíme, jak takový ekosystém funguje. Budeme se zabývat především koloběhem živin – potravními vztahy. Prostřednictvím kooperativní aktivity se seznámíme s pojmy potravní řetězec a potravní síť a uvědomíme si důležitost všech živočichů v ekosystému. Jejich vzájemné vztahy demonstrováme pomocí pavučiny vytvořené z provázku. Prostřednictvím této pavučiny pochopíme i důsledky nerozumného počínání člověka. V programu: Býložravec – masožravec – všežravec – třídění obrázků. Základní podmínky života – diskusní aktivita. Vlněné vztahy – společné vytváření potravní sítě.
- 6. Kdo žije v Zážitkové zahradě?** 120 minut, v terénu ekocentra – Zážitkové zahradě. Projdeme se zahradou hned dvakrát: jednou budeme pozorovat stromy a některé se naučíme poznat, podruhé budeme pátrat po živočiších a jejich úkrytech. Při troše štěstí uvidíme třeba veverku nebo ropuchu zelenou. Nabyté znalosti si ověříme hrou ve skupinách a nakonec si vyrobíme na památku miniherbář.